

Instrument 1: Planificació i avaluació del treball a l'aula

Objectiu: aconseguir una bona gestió d'aula, orientada a millorar la capacitat de l'alumnat per aprendre a aprendre.

L'organització del treball a l'aula és una habilitat bàsica i global dels docents, i forma part de la seva competència professional. Hi ha, però, moltes maneres d'aconseguir una bona gestió d'aula, en funció dels diferents estils docents. En qualsevol cas no és suficient ensenyar els continguts a l'alumnat i proposar-los feines perquè estiguin ocupats. Millorar l'actitud de l'alumnat per aprendre passa per generar a la classe un ambient formatiu, la qual cosa depèn de les habilitats professionals del docent.

Per analitzar fins a quin punt el professorat sap gestionar l'organització del treball a l'aula, proposem una reflexió a partir d'un qüestionari elaborat. Cal tenir en compte els principis següents.

- El professorat prepara i planifica el treball a l'aula i considera la diversitat del l'alumnat i els seus interessos.
- El professorat usa el temps, l'espai i els recursos de què disposa de manera eficaç.
- El professorat avalua els resultats de la tasca realitzada i introdueix millores.

L'instrument següent vol ajudar el professorat a reflexionar sobre la gestió d'aula i afavorir la presa de decisions de millora a fi que l'alumnat esdevingui més autònom, prengui consciència de com aprèn i ho apliqui a la pràctica.

Cal que el professorat contesti el qüestionari individualment, per tal que expressi el seu punt de vista sobre cada ítem. Posteriorment es pot fer un recompte de les respostes i una anàlisi dels resultats. La interpretació d'aquests resultats ha de promoure un debat previ a l'establiment d'acords de millora.

Valoreu el grau d'acompliment de les següents afirmacions en la vostra pràctica educativa (1: no, gens; 2: sí, a mitges; 3: sí, bastant, sovint; 4: sí, molt, sempre)

	Preparació i planificació del treball a l'aula	1	2	3	4
1	Planifico el contingut de les sessions en funció de la programació general, les característiques de l'alumnat i el temps disponible.				
2	Tinc previstos els objectius a assolir i els continguts a aprendre a cada sessió.				
3	Selecciono les activitats a realitzar.				
4	Preparo els materials amb suficient antelació.				
5	Temporitzo els continguts tenint en compte el ritme i estil d'aprenentatge de l'alumnat, i preparo les sessions de treball, tot pensant en aquestes característiques.				
6	Diversifico les activitats a fi que no siguin monòtones i previsibles.				
7	Planifico les tasques de la sessió i incideixo en la interrelació dels diferents aspectes que es vol treballar.				
8	Planifico una avaluació inicial que ajudi l'alumnat a situar-se.				
9	Utilitzo l'avaluació d'altres sessions per ajustar els continguts i procediments de les següents.				
	Ús eficaç del temps, l'espai i els recursos				
10	Organitzo les sessions en funció del temps de què dispo.				
11	Presento les activitats i els objectius al principi de cada sessió i flexibilitzo, si cal, la seva durada.				
12	Ajudo l'alumnat a planificar-se la feina.				
13	Alterno les meves exposicions amb les activitats pràctiques i les intervencions de l'alumnat.				
14	Utilitzo materials i recursos didàctics diversificats.				
15	Utilitzo el treball individual, per parelles i en grup per afavorir la interacció entre l'alumnat.				
16	Distribueixo els espais a l'aula de manera que faciliti el treball en grup.				
17	Procuo ajustar la durada de les activitats al temps previst.				
18	Recondueixo la sessió en funció del seu desenvolupament sempre que sigui necessari.				

Avaluació i anàlisi dels resultats					
19	Abans de començar una unitat didàctica, faig algun tipus de detecció dels coneixements previs de l'alumnat.				
20	Planifico i diversifico els tipus d'activitats d'avaluació que utilitzo.				
21	Tinc previstes activitats d'autoavaluació per tal que l'alumnat pugui prendre consciència dels seus errors i els aprofiti com a font d'aprenentatge.				
22	Comento amb l'alumnat com ha funcionat la sessió o sessions a fi de recollir les seves propostes.				
23	Utilitzo els resultats de l'avaluació de l'alumnat per a ajustar la planificació de les següents sessions.				
24	Reviso la planificació del treball a l'aula i la seva realització, a fi de millorar els aspectes que no hagin funcionat.				

En principi, i com a criteri de valor positiu, es pot considerar que les respostes del professorat s'han de trobar a la banda alta de l'escala de valoració (és a dir, que les qüestions proposades es contestin amb expressions com "sí", "bastant", "sovint", "molt" o "sempre". En aquest casos, la reflexió i el debat posterior podrien centrar-se en **com** es fan les coses, més que no pas en la incorporació d'allò que no es fa.

Quan les respostes es trobin a la banda baixa de l'escala o apareguin discrepàncies importants, caldrà analitzar les raons que poden explicar aquests resultats i intentar arribar a nous plantejaments, prenent com a referència els principis enunciats al començament. Per tant, en cas de divergència, la reflexió i el debat haurien de centrar-se en el **perquè** de què es fa (o no es fa) i en la manera d'incorporar-ho a la pràctica.

A continuació suggerim algunes preguntes per orientar el debat:

- Quines necessitats o carències ha posat de manifest el procés de reflexió?
- Hi ha incoherències entre la planificació de les sessions d'aula i la programació general?
- El professorat planifica, temporitza i seqüencia el continguts d'acords amb la programació general de la matèria?
- El professorat prepara les sessions, tot tenint present les característiques de l'alumnat?
- Considera la possibilitat de diferenciar les activitats de treball en funció de la diversitat de l'alumnat procurant que tots estiguin actius?
- Es fomenta el treball per parelles i en equip? Com s'hauria de millorar aquest aspecte?
- El professorat presenta la sessió abans d'iniciar-la?
- Es fa una recapitulació final a fi d'orientar el contingut de la propera sessió i situar l'alumnat?
- El professorat avalua la seva feina i en fa partícip l'alumnat?
- El professorat utilitza l'avaluació per millorar la planificació i realització d'allò que havia previst?